



# על אזרחי

הוצאת אזרחות נוספת אינה פשוטה, אך אפשרית. למי יש סיכוי להצליח בכך? ובמה זה כרוך? • מדריך



איור: גיא מורד

מה עושים אם אין לי תיעוד של מסמכי עבר?

ידיד: "אצל רוב המשפחות ניתן לעשות עבודת שורשים ולהתחקות אחר המוצא. יש מאגרי מידע שונים בהם צריך לחפש - רישומי קהילות בארצות המוצא, ספרות מקצועית מסייעת או מסמכים רשמיים מארץ-כיונים שונים. לפעמים מדובר בעבודה גנאלוגית מורכבת, ולעתים יש להיעזר באנשי מקצוע".

אילו זכויות מעניק דרכון אירופי?

ידיד: "לא לחינם יש כיום מעל 700 אלף ישראלים בעלי דרכון זה. אזרחות פורטוגלית היא אזרחות אירופית, קרי, מעניקה את כל הזכויות של אזרחי 27 מדינות האיחוד, ובהן אישור שהייה בכל מדינות האיחוד; אישור עבודה בכל מדינות האיחוד; תנאים סוציאליים בכל מדינות האיחוד - תנאים אלה שונים בין מדינה למדינה; לימודים חינם בחלק מהמוסדות האקדמיים, על פי קריטריונים המשונים בחלק ממדינות האיחוד; אפשרות לקבלת דרכון אירופי, המאפשר ויזה כמעט אוטומטית לארה"ב; הקלות לקבלת מימון מבנקים אירופיים; וכן יתרונות ברכישת עסקים ונדל"ן בפורטוגל".

אני אשכנזי משני הצדדים (רוסיה ופולין). יש לי אפשרות להוציא דרכון פולני או רוסי?

ידיד: "צאצאות לאב/אם/אם-אב תא ממדינה מסוימת לא מקנה בהכרח דרכון לאותה מדינה. לכל מדינה יש קריטריונים שונים למתן אזרחות לצאצאים של אזרחיה, שנולדו מחוץ לגבולותיה. למשל, אם סבא שלך יוצא פולין אבל השתמט משירות בצבא פולין, אתה כנראה לא עומד בדרישות הסף לדרכון. עם זאת, אם אתה לא עומד בקריטריונים והדרך לאזרחות במדינות אלה חסומה בפניה, יש דרכים נוספות לקבלת אזרחות אירופית. כאמור, יוצאי פולין צריכים לבחון היטב את השורשים, כי ייתכן שיש להם זכאות מכוח צאצאות למגורשי ספרד - דבר היכול להקנות אזרחות בספרד או פורטוגל".

רים. וכן, גם יהודי הולנד, וקהילות ספרדיות נוספות ברומניה, הונגריה ואפילו בהמבורג שבגרמניה וזמוש שבפולין, יהיו בני הוכחה".

לדברי ישראל, "החוק הפורטוגלי מונה רשימה קצרה של שמות משפחה מובהקים של צאצאי מגורשי ספרד ופורטוגל, הנפוצים יותר בקרב ישראלים הם פינטו, פרנקו ומורנו. אך זו לא רשימה סגורה וממצה, ולמבקש יש אפשרות להוכיח כי אחד השמות במשפחתו הוא שם נפוץ של מגורשי ספרד ופורטוגל. לצד שם המשפחה דרכים שונות להוכחת הקשר למגורשי ספרד ופורטוגל, כגון ידיעת שפת הוריהם של המבקש או בני משפחתו, מסמכים מארצות המוצא, כמו כתובה המציינת כמנהג 'מגורשי קסטיליה', השתייכות לקהילות ובתי כנסת של צאצאי מגורשי ספרד ופורטוגל, ועוד".

ומאגרים היסטוריים אחרים. אין צורך לעבור מבחן שפה או להגיע לפורטוגל, את כל ההליך ניתן לעבור בארץ, ובמוצע הוא אורך כשנתיים. אלפי ישראלים כבר הגישו בקשה לקבלת אזרחות".

ידיד מדגיש כי "החוק בא לתקן עוול היסטורי, ולתת אזרחות לצאצאי המגורשים. הוא יעניק זכאות למי שיוכיח שורשים משפחתיים למגורשי ספרד ופורטוגל, וזאת בניגוד להוכיח באמצעות קשר לקהילות הידועות כבעלות זיקה ברורה למגורשים. כלומר, כמעט כל מי שנקרא בישראל 'ספרדי' או 'מזרחי', הקלות יותר להוכחה הן משפחות עם שורשים או אילנות יחסין המגיעים ישירות עד לפורטוגל, ואחריהן יהודי טורקיה, יוון, בולגריה ויוגוסלביה לשעבר. אחריהם יהודי המגרב - מרוקו, תוניס, אלג'יר, לוב ומצרים".



עו"ד אדם ידיד | עו"ד ארית ישראל

בפורטוגל לפני כ-3 שנים, ונועד לתקן את העוול ולאפשר אזרחות לצאצאי המגורשים, גם יוצאי הבלקן והמגרב זכאים לדרכון אירופי. אגב, לא מעט אשכנזים גם הם צאצאי מגורשי ספרד ופורטוגל, ויכולים לפנות לאפיק הזה. ההליך בפורטוגל פשוט יחסית, וגם לא דורש מעורבות ממשית של האב/אם/אב-אם/אם-אב. כדי להוציא אזרחות צריך להוכיח קשר משפחתי למגורשי ספרד, וזאת ניתן לעשות באמצעות רישומי קהילות

רוצים להוציא אזרחות נוספת? זה לא פשוט, אבל אפשרי. בעזרת עו"ד אדם ידיד, ממשרד דוד ידיד עורכי דין ונוטריון, ועו"ד ונוטריון ארית ישראל, העוסקים בהוצאת אזרחות אירופיות, "ממון" גיבש מדריך לסקרנים.

אני אשכנזי מצד אבי (סבא וסבתא ילידי פולין), וספרדי מצד אמי (שנולדה במרוקו וכך גם הוריה). יש לי סיכוי לקבל דרכון אירופי? מה בכלל צריך לעשות?

לדברי ידיד, "אדם שמצד אביו הוא ממוצא מזרח אירופי, ומשפחתו מצד אמו ממרוקו, כנראה יוכל לקבל דרכון אירופי במספר מדינות, כאשר ההליך בכל אחת מהן שונה. כמו כן, מספיקה אזרחות באחת ממדינות אירופה, כדי להיחשב אזרח האיחוד האירופי. ליוצא מדינות אירופה, הוצאת אזרחות ברומניה או בפולין למשל דורשת מעורבות אקטיבית של ההורים. הן לא מאפשרות 'דילוגי דורות', ואם ההורים אין אזרחות, לרוב גם צאצאיהם לא יכולים לקבל".

ישראל מוסיפה: "אזרחות פורטוגלית היא מבוקשת מאוד בקרב ישראלים, שלרבים מהם יש לפחות צד אחד של צאצאי מגורשי ספרד ופורטוגל. כדי שמועמד יהיה זכאי לאזרחות פורטוגלית, די שיהיו לו הוכחות מוצקות לכך שאחד מהסבים או מהורי הסבים הוא צאצא למגורשי ספרד. בשונה מהחוק הספרדי המקביל לצאצאי מגורשי ספרד - שב"תוקף רק עד אוקטובר 2019 - החוק הפורטוגלי אינו מוגבל בזמן, וזה אחד מיתרונותיו".

ידיד: "במקרה כזה אני ממליץ על ההליך הפורטוגלי לאזרחות לצאצאי מגורשי ספרד ופורטוגל, מאותו גירוש לפני מעל 500 שנה. הליך כזה רלוונטי גם, ואולי בעיקר לבני ונכדי יוצאי ארצות צפון אפריקה (תוניס, מרוקו, אלג'יר וגם מצרים), או ארצות הבלקן והים התיכון (יוון, טורקיה, בולגריה, מקדוניה, חלקים מסוימים ברומניה ואיטליה). זו רשימה חלקית, ויש עוד מקומות אליהם הגיעו המגורשים. בגלל חוק שעבר

## מחוץ לפרוטוקול | מי חתמו על הסכם קיבוצי, ומי כיהנו במשפט מבויים



עו"ד מורן סמון

**ייצגו:** רשות הטבע והגנים ועובדיה חתמו על הסכם קיבוצי. את הרשות ייצגה עו"ד נעמה שבתאי-בכר, ואת העובדים עו"ד כפיר זאב.

**ירביצו תורה:** המכון לניהול משברים במשפחה, בניהולן של עוה"ד מורן סמון ושני ליבמן, יקיים ביולי קורס בן 3 ימים על פרקטיקה בדיני משפחה. מיועד לעורכי דין ומתמחים.

**אקשן:** המשנה לנשיאה השופט חנן מלצר ועו"ד אשר חלד כיהנו לאחרונה כ"שופטים" במשפט מבויים על עולם העבודה העתידני במרכז הבינתחומי.

**מתכנסים:** כנס הליגל-טק הבינ"ל השני יתקיים מחרתיים במתחם wework באבן גבירול תל-אביב, בשיתוף משרד יגאל ארנון ושות' וארגון היועצים המשפטיים הפנימיים.

**התחדשו:** משרד עוה"ד ברון ושות' מיוזג למחלקת מיסוי וצווארון לבן את משרדו של עו"ד חיים לוי, שבעבר החל את דרכו עם עו"ד גלעד ברון. לפני כחודש עבר המשרד עם 18 עו"ד למשרדים חדשים במגדלי מידטאון תל-אביב, קומה 45 • בסוף השבוע שעבר נחנך במגדלי מידטאון בתל-אביב הסניף התל-אביבי החדש של משרד עוה"ד הוותיק גבריאל ראובינוף ושות'.



עו"ד גלעד ברון